

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1921

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Alt Marka | Imprint: Fecr

Yayın No | Publication Number: 1126

Kitap Adı : Kur'an Bağlamında Tâğut

Book Title : Tâghut in the Context of the Qur'ân

ISBN : 978-625-8724-82-0

DOI : doi.org/10.70458/fcr.9786258724820

Yazar | Author: Şeyhmus Nebati | orcid.org/0000-0001-7718-7991

Editör | Editor: Adnan Akalın | orcid.org/0000-0002-6229-0520

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 144 (xiv+130)

Yayın Tarihi | Publication Date: Nisan | April 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRHS - Kur'an | The Koran

BISAC: REL041000 - İslam / Kur'an ve Kutsal Yazılar | Religion / Islam / Koran & Sacred Writings

THEMA: QRPf1 - Kur'an | The Koran (Qur'an)

LC Classification: BP130-134 - Kur'an üzerine çalışmalar | Works about the Koran

DEWEY: 297.1226 - Kur'an'ın yorumu | Koran interpretation

WoS Category: Din | Religion

WoS Citation Topics Meso: 6.256 - Din | Religion

WoS Citation Topics Micro: 6.256.1835 - İlahiyat | Theology

Scopus Subject Areas: 1212 - Din Bilimleri | Religious Studies

Atf Bilgisi | Cite as: Nebati, Şeyhmus. *Kur'an Bağlamında Tâğut*. FCR Yayın Ltd.-Fecr, 2026.

© Tüm hakları saklıdır | All rights reserved: FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Kur'an Bağlamında Tâğut

Şeyhmus NEBATİ

Ankara 2026

Yazar Hakkında | About the Author

Dr. Şeyhmus NEBATİ

1988 yılında 9 Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 2016 yılında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinde, ‘Kur’an’da Tağüt Kavramı’ adlı teziyle yüksek lisansını, 2023 yılında aynı üniversitede ‘İslâm Siyaset Düşüncesinde Bir Tefsir Örneği: Nusratu’l-İslâm’ adlı teziyle doktorasını tamamladı. 2023 yılında “Abdulvehhab Lukaş ve Nusratü’l-İslâm Adlı Eseri” başlıklı makalesi yayınlandı. 2025 yılında doktora tezinden oluşturulan kitabı, ‘Osmanlı Hilafetine Adanan Tefsir Nusratü’l-İslâm’ adıyla yayımlandı.

Şeyhmus Nebati graduated from the Faculty of Theology at Dokuz Eylül University in 1988. In 2016, he completed his master’s degree at Istanbul Sabahattin Zaim University with a thesis titled “The Concept of Tāghūt in the Qur’an.” In 2023, he received his PhD from the same university with a dissertation entitled “An Exegetical Example in Islamic Political Thought: Nusrat al-Islām.”

In 2023, his article titled “Abdulvehhab Lukaş and His Work Nusratü’l-İslām” was published. In 2025, his doctoral dissertation was revised and published as a book under the title “Nusrat al-Islām: An Exegesis Dedicated to the Ottoman Caliphate.”

Kitap Hakkında

Kur'an Bağlamında Tâğut

Bu eser, Kur'an-ı Kerim'de temel kavramlardan biri olarak öne çıkan Tâğut'u çok yönlü bir bakış açısıyla ele alan kapsamlı bir inceleme sunmaktadır. Çalışma, öncelikle Tâğut kavramının etimolojik kökenini ve kavramsal çerçevesini ortaya koyarak, bu kavramın Kur'an'daki kullanım biçimlerini sistematik bir şekilde analiz etmektedir. Bu bağlamda Tâğut'un yalnızca teorik bir terim olmadığı aynı zamanda tarihsel, sosyolojik ve fıkirsal karşılıkları bulunan dinamik bir olgu olduğu vurgulanmaktadır. Eserde, klasik ve temel tefsir kaynaklarında Tâğut kavramına dair yapılan yorumlar mukayeseli biçimde değerlendirilmiş, müfessirlerin konuya yaklaşımları bütüncül bir perspektifle ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra Kur'an'da yer alan Tâğut tipolojisi detaylı biçimde incelenmiş, farklı Tâğut türleri sınıflandırılarak bunların bireysel, toplumsal ve siyasal düzlemlerde nasıl tezahür ettiği somut örnekler üzerinden açıklanmıştır. Kur'an'da zikredilen Tâğutî örnekler analiz edilerek kavramın pratik boyutu da görünür kılınmıştır. Elde edilen bulgular ışığında Tâğut düşüncesi tahlil odaklı bir yaklaşımla yorumlanmış, kavramın İslam düşüncesindeki yeri, anlam sınırları ve güncel yorum imkânları ele alınarak okuyucuya derinlikli ve tutarlı bir değerlendirme sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kur'an-ı Kerim; Tefsir; Tâğut; Şirk; İtaat; Kulluk

About the Book

Tāghut in the Context of the Qur'an

This work offers a comprehensive study that examines the concept of Tāghūt, one of the fundamental notions in the Qur'an al-Karīm, through a multidimensional perspective. The study first explores the etymological origins and conceptual framework of Tāghūt, and then systematically analyzes its modes of usage within the Qur'an. In this context, it emphasizes that Tāghūt is not merely a theoretical construct, but rather a dynamic phenomenon with historical, sociological, and intellectual dimensions. The book further provides a comparative evaluation of how the concept of Tāghūt has been interpreted in classical and major works of tafsīr, presenting the approaches of exegetes within a coherent and holistic framework. In addition, it offers a detailed examination of the typology of Tāghūt in the Qur'an, classifying its various forms and illustrating how these manifest across individual, social, and political levels through concrete examples. By analyzing the Tāghūt-related cases mentioned in the Qur'an, the study also brings to light the practical dimension of the concept. Drawing on these findings, the work interprets the notion of Tāghūt through an analytical lens, addressing its place within Islamic thought, its conceptual boundaries, and its potential for contemporary interpretation. In doing so, it provides the reader with a nuanced, coherent, and academically grounded assessment of the concept.

Keywords: The Holy Qur'an; Tafsīr; Tāghūt; Polytheism; Submission; Ubūdiyya

*Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz,
ondan başkasını dilediği kimseler için bağışlar.
Allah'a ortak koşan büsbütün sapıtmıştır.
(Nisâ 4/116)*

*Indeed, Allah does not forgive association with Him,
but He forgives what is less than that for whom
He wills. And he who associates others with
Allah has certainly gone far astray.
(al-Nisâ 4:116)*

ÖN SÖZ

İnsanlara dünya ve ahiret saadeti kazandırma yöntemlerini öğreten Kur'an'ı Kerim, onların doğru yolda hayatlarını idâme ettirmeleri için gerekli olan itikâdî, ahlakî kurallar ile kulluğa dair ilkeler belirlemiştir. Bu bağlamda Kur'an, inanan insan için itikâdî konuları en öncelikli alan olarak açıklamıştır. Kitabımızın temel konusu olan 'Tâğüt' kavramı, itikâdî alan içerisinde önemli bir yer işgal etmektedir. Zira Tâğüt'u reddetmek Kur'an'da imanın ön şartı olarak yer almaktadır.

Hangi bilgi seviyesinde olursa olsun, herhangi bir Müslümana Kelime-i tevhid'in ne anlama geldiğini sorsak, 'Allah'a iman ve Allah'tan başka bütün ilahların reddedilmesi' cevabını verecektir. Ancak reddedilen bu ilahların ne olduğu sorulursa çoğu Müslüman açısından bu sorunun cevabı muhtemelen put olacaktır. Bu cevap doğru olmakla birlikte yetersiz kalmaktadır. Tâğüt, Kelime-i tevhid'i açıklayan son derece önemli bir kavramdır. Bu kavramın doğru bir şekilde anlaşılması, insanı Allah Teâlâ'nın affetmeyeceği tek günah olan şirk tehlikesinden koruyacaktır. Ayrıca bir müminin hayatı boyunca mücadele etmek zorunda kalacağı iç (enfüsî) ve dış (afakî) düşmanlarını tanımamasının da bu kavramın iyi anlaşılmasıyla yakın ilgisi vardır.

Bir Müslüman için hayati derecede önemli olan Tâğüt kavramı, ilmî çevrelerce gerektiği şekilde ele alınmamış ve üzerindeki tartışmalar ne yazık ki gündemde hak ettiği yeri bulamamıştır. Bunun sonucu olarak dini hassasiyete sahip çevrelerde, Müslümanın duruşuna dair bir zihin karışıklığı meydana gelmiştir. Aynı zamanda Müslüman bireyin siyaset tarzının belirlenmesinde anahtar kavramlardan biri olan Tâğüt konusunda ki bu çalışma, İslamî hassasiyete sahip çevrelerde gözlemlenen zihin karışıklığının giderilmesinde bir katkı sağlaması amacını gütmektedir. Bu bağlamda çalışmanın giriş bölümünde araştırmanın amacı, sınırları ve yöntemi belirlendikten sonra; birinci

bölümde Tâğut kavramının kavramsal çerçevesi belirlenmiş, ardından kavramın yer aldığı anlam alanları tespit edilmiştir. İkinci bölümde Kur'an'da Tâğut tipolojisi başlığı altında şeytan, nefis, put, sihirbaz ve kâhin gibi konular ele alındıktan sonra Kur'an'da geçen müşahhas örnekler üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde ise Tâğut düşüncesinin tahlil ve yorumu yapılarak konuyla ilgili genel bir kanaat ortaya konmuştur.

Elinizdeki kitap, 2016 yılında tamamlanan yüksek lisans tezimiz gözden geçirilerek hazırlanmıştır. Bu tarihten sonra Tâğut konusunda birkaç çalışma daha yayınlanmıştır. Bunlardan birisinin atıf yapılmadan tezimizden türetilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, Tâğut konusunun akademik makalelerde yer almasını sevindirici bulduğumuzu belirtmek isteriz.

Bu eserin hazırlanması sürecinde bilimsel katkılarıyla destek veren Prof. Dr. Abdulmuttalip Arpa'ya, eseri inceleyerek yapımcı katkı sağlayan Dr. Adnan Akalın'a, süreç boyunca sağladığı teknik yardımlar dolayısıyla kızım Buşra'ya, ayrıca manevi desteklerini esirgemeyen kıymetli aileme en içten teşekkürlerimi sunarım.

Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.

Dr. Şeyhmus NEBATİ
Nisan 2026 İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Tâğut'un Anlamı	5
1.1.1. Lugatte Tâğut	5
1.1.2. İstılahta Tâğut	6
1.1.3. Kur'an-ı Kerim'de Tâğut	8
1.2. Tâğut ile İlgili Bazı Kavramlar	14
1.2.1. İlah	14
1.2.2. Rab	15
1.2.3. Din	16
1.2.4. İbadet	19
1.2.5. İtaat	19
1.3. Hadislerde Tağut	20
İKİNCİ BÖLÜM	
KUR'AN'DA TAĞUT TİPOLOJİSİ	23
2. 1. Kur'an'da Tâğut'un Çeşitleri	23
2.1.1. Şeytan	23
2.1.2. Nefs	39
2.1.3. Put	59
2.1.4. Sihirbaz	66
2.1.5. Kâhin	73
2.2. Kur'an'ın Toplumda Karşılık Bulan Tağut Örnekleri	80
2.2.1. Siyasi Tağut: Firavun ve Nemrut	80
2.2.2. Seçkinler Tağutu: Mütref - Mele'	82
2.2.3. Kârûn	85
2.2.4. Hâmân	86

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KUR'AN'DA TAĞUT DÜŞÜNCESİNİN TAHLİL ve YORUMU	89
3.1. Tağut Fikrinin Dayandığı Esasların Tahlili	89
3.1.1. Hüküm ve Teşri Hakkını Allah'tan Başkasına Vermek	89
3.1.2. Allah'tan Başka Teşride Bulunana İtaat	96
3.1.3. İslam Şeriatı Dışında Hüküm Vermek ve Muhakeme Olmak	98
3.1.4. İslam'dan Başka Bir Dine Bağlanmak	101
3.1.5. İbadette Allah'tan Başkasına Yönelmek	102
3.1.6. Batıl Uğrunda Savaşmak	103
3.1.7. Batılın Övülmesi ve Allah'ın Dinine Düşmanlık	104
3.2. Tağut Fikrinin Tenkidi	104
3.2.1. Tevhid Açısından Tağutun Tenkidi	104
3.2.2. İtaat ve Nübüvvet Açısından Tağut'un Tenkidi	105
3.2.3. Tağut'un Reddi	107
3.2.4. Tağut'un Reddi ve Allah'a İman	113
3.3. Tekfir Meselesi Üzerine Bir Değerlendirme	116
SONUÇ	121
KAYNAKÇA	123
DİZİN	127

KISALTMALAR LİSTESİ

age.	: Adı geçen eser
a.s	: Aleyhisselam
b.	: İbn, oğlu
bk.	: Bakınız
bs.	: Baskı, basım
cc.	: Celle Celâlühü
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
h.	: hicri
Hız.	: Hazreti
haz.	: Hazırlayan
mad.	: Maddesi
ö.	: Ölümü
r.anh	: Radıyallahu anh
s.a.v.	: Sallallahu Aleyhi ve Sellem
S.	: Sayı
s	: Sayfa
Thk.	: Tahkik eden
ts.	: Tarihsiz
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
Çev.	: Çeviren, Tercüme eden
v.b.	: ve benzeri
Yay.	: Yayınları
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

